

Motion till riksdagen 2012/13:Ub387

av Peter Eriksson (MP)

Om tillgången till modersmålet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning för att stärka modersmålsundervisningen.

Motivering

Alla barn som går i förskola till och med gymnasieskola i Sverige har rätt till modersmålsundervisning. Denna rätt är dock, vilket framgår av 10 kap. 7 § skollagen, behäftad med vissa krav. Rätt till modersmålsundervisning finns för en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska om 1) språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och 2) eleven har grundläggande kunskaper i språket. Dessutom ska modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

I konstitutionsutskottets Kunskapsöversikt om de nationella minoriteterna anges (sid 115 f) följande om bland annat modersmålsundervisningen:

”Speciella svårigheter i genomförandet av minoritetspolitiken [som tas upp] är vaga formuleringar i lagar och förordningar. I flera studier och rapporter tas svårigheter med sådana formuleringar upp exempelvis när det gäller omsorg och skolundervisning. Den lagstaddade rätten till barn- och äldreomsorg ’helt eller delvis’ på minoritetsspråket inom förvaltningsområdena förorsakar problem för flera myndigheter eftersom uttrycket ’delvis’ kan tolkas mycket snävt jämfört med innebörden i Sveriges ratificering av Europarådets språkstadga, där uttrycket är ’väsentlig del’ (Länsstyrelsen & Sameetinget 2012). När det gäller modersmålsundervisningen i skolan tas kraven på ’grundläggande kunskaper’ och ’lämplig lärare’ upp som hinder. I en situation där allt fler minoritetsbarn inte fått chansen att tillägna sig minoritetsspråket på grund av tidigare assimilationspolitik, utgör kravet på ’grundläggande kunskaper’ ett hinder för revitaliseringen i skolan (Skolverket 2005, Pikkarai-

Fel! Okänt namn på

nen & Brodin 2008b, s. 35, Språkrådet 2011a, s. 21). Det hjälper föga att kravet på daglig användning av minoritetsspråket slopats när kravet på att 115 eleven ändå har grundläggande kunskaper kvarstår. Även kravet på att det ska finnas en 'lämplig lärare' att tillgå kan utgöra en svårighet när bristen på lärare i minoritetsspråken blir allt större och ingen profilerad lärarutbildning för dessa lärare existerar (Pikkarainen & Brodin 2008b, s. 35)."

Jag anser att de uppgifter som framkommit i kunskapsöversikten pekar på ett antal problem med särskilt modersmålsundervisningen för barn med minoritetsspråkstillhörighet. De problem som framförts om rätten till modersmålsundervisning i skollagen gäller även för all annan modersmålsundervisning. Mot bakgrund av detta anser jag att en utredning behöver genomföras som tar ett samlat grepp på hur modersmålsundervisningen, särskilt för barn med minoritetsspråkstillhörighet, kan stärkas i Sverige. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 3 oktober 2012

Peter Eriksson (MP)